

PROGRAMA D'ACTIVITATS

[MATÍ]

- I. **Presentació.** Xavier Patiño [10.00–10.05 h.]
- II. **Semblança biogràfica.** Joan F. López Casasnovas [10.05-10.45h]

[Pausa: 10.45-11.00 h.]

- III. **Aportacions a la historiografia menorquina.** M. Àngel Casasnovas [11.00-11.40 h.]
- IV. **Josep Salord i Farnés i l'Església de Menorca.** Joan Febrer [11.40-12.20 h.]
- V. **La projecció exterior de Josep Salord i Farnés a través de l'epistolari, segons Joana Moll Capó.** Josefina Salord [12.20-13.00h.]
- VI. **Visita a l'Arxiu Històric Municipal.** Florenci Sastre [13.00-13.30 h.]

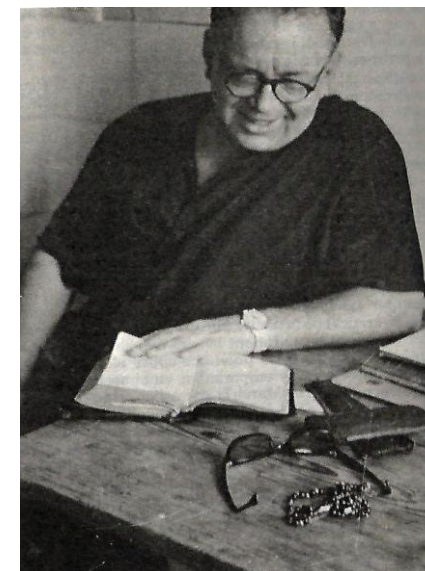
[CAPVESPRE]

- VII. **Llengua i litúrgia segons Mn. Salord i Farnés: entre les espartanyes i les sabates de xarol.** Andreu Vidal [17.15 – 17.55 h.]
- VIII. **La llengua dels menorquins.** Antoni J. Pons [17.55 – 18.35 h.]
- IX. **Recerca de les fonts orals. La narració del Sant Traspàs.** Jaume Mascaró [18.35 – 19.15 h.]
- [Pausa: 19.15 – 19.30 h.]
- X. **Taula rodona:** Josep Sastre, Joan Febrer, Joan Pons Moll, Andreu Vidal. Modera: Jaume Mascaró [19.30-20.30 h.]

HO ORGANITZA:

HI COL-LABORA:

Jornada d'estudi i d'homenatge a Josep Salord i Farnés

Attendite ad petram unde praecisi estis
[Mirau la pedra de què heu estat tallats]

Ciutadella, 14 de juliol de 2018

Secció de Llengua i Literatura

Lloc: Palau Saura Miret (Ciutadella)

Horari:

Matí de 10.00 a 13.30 h. i capvespre de 17.15 a 20.30 h.

Aquest juliol de 2018 serà la setena vegada que l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) organitza, des de la seva Secció de Llengua i Literatura, una jornada d'estudi de l'obra lingüística i/o literària realitzada per una personalitat destacada de l'àmbit menorquí o amb vincles amb Menorca. A la vegada, constitueix un homenatge que la comunitat insular deu a cadascuna d'aquestes persones per la seva aportació en aquests camps científics. Enguany la figura homenajada és **Josep Salord i Farnés** (Ciutadella, 16 d'octubre de 1911 - 26 de juny de 1970), prevere, historiador i, sobretot, filòleg en el sentit ampli i més etimològic de la paraula. Mn. Salord (o el *senyor Pepe*, com popularment l'anomenaven) representa la coherència intel·lectual al servei d'uns ideals imperibles. La seva vida i la seva obra van merèixer la declaració de Fill Predilecte de la ciutat per part de l'Ajuntament de Ciutadella el 18 de maig de 1978.

En aquesta nova jornada hem de consignar els aspectes biogràfics del sacerdot de carrera humil, però d'humanitat pregona, que defugia els oripells. Hem de ponderar la seva erudició i bibliofília, la seva capacitat filològica per esbrinar el sentit de textos emblemàtics per a Menorca i els menorquins, com les *Notes sobre el Pariatge del rei Jaume II*, les referències menorquines de les Grans Cròniques catalanes entorn a *la conquesta de l'illa pel rei Alfons el Franc*, la fidelitat dels Jurats menorquins pel manteniment de *la festivitat de Sant Antoni*, l'*Acta de Constantinoble*, la preparació d'edicions rigoroses (*El Sant Traspàs*, la *Comèdia de Sant Antoni Abat*, el *Mètode Pràctic per a fer una*

bona confessió, poesies del XVI i XVII poc conegudes, etc.).

Volem avaluar, així mateix, les aportacions fetes per Mn. Salord al coneixement de *la llengua dels menorquins*, desfent prejudicis reaccionaris sobre el nom *català* per anomenar-la; sobre la seva identitat, història, registres lingüístics, etc. Va ser, juntament amb F. de B. Moll, el principal referent del menorquinisme lingüístic per als estudiosos de la catalanística, com es demostra a través de la seva correspondència i l'atenció que va prestar a personalitats científiques com el mateix Joan Coromines.

Especial rellevància va tenir la feina de Salord i Farnés al moment de determinar el model lingüístic de la litúrgia catòlica en la llengua vernacle, que per a alguns no podia ser altra que el castellà, cosa que va provocar un seguit d'articles raonadament exposats per Mn. Salord en defensa del català, que li van valer un arrifoll molt dur per part de la jerarquia eclesiàstica.

De ben jove, va promoure amb Josep Pons Lluch i Jaume Faner el *Full Menorquí* com a suplement d'*El Iris*, publicació mensual de continguts heterogenis però molt lligats a la cultura popular i tradicional i a la història, que comptà amb un ample espectre de col·laboradors.

L'obra de Salord i Farnés es fa present, i no és poca cosa!, en una munió de deixebles, que passaren per les seves classes al Seminari i que en serveixen un record perenne.

